UNIVERSITATEA BABEŞ-BOLYAI
BABEŞ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
Tel.: 0264-53.22.38
Fax: 0264-43.23.03

FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea Babeş-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Etnografie şi Antropologie Maghiară
1.4 Domeniul de studii	Studii culturale
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Cultură şi societate – între tradiţie şi modernitate

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				**LMM2272** Strategie şi mentalitate în viaţa economică – teorie şi aplicaţii **(în limba maghiară)**				
2.2 Titularul activităţilor de curs				Conf. dr. Szabó Á. Töhötöm				
2.3 Titularul activităţilor de seminar				Conf. dr. Szabó Á. Töhötöm				
2.4 Anul de studiu	**II**	2.5 Semestrul	**4**	2.6 Tipul de evaluare	**E**	2.7 Regimul disciplinei	Conţinut	DSin
							Obligativitate	Obligatorie

3. Timpul total estimat (ore pe semestru/activităţi didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	2
3.4 Total ore din planul de învăţământ	48	din care: 3.5 curs	24	3.6 seminar	24
Distribuţia fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					*50*
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					*50*
Pregătire seminarii/laboratoare/proiecte, teme, referate, portofolii şi eseuri					*48*
Tutoriat					*2*
Examinări					*2*
Alte activităţi.....					

3.7 Total ore studiu individual	152
3.8 Total ore pe semestru	200
3.9 Numărul de credite	8

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competenţe	•

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 de desfăşurare a cursului	Sală echipată cu calculator, videoproiector, tablă
5.2 de desfăşurare a seminarului	Sală echipată cu calculator, videoproiector, tablă

6. Competenţe specifice acumulate

Competenţe profesionale	Utilizarea interdisciplinară şi aplicarea cunoştinţelor ştiinţelor umane şi sociale Analiza şi interpretarea contextuală a faptelor culturale Utilizarea metodei comparative între diferite culturi Înţelegerea interdependenţelor dintre modelele sociale, culturale şi economice pe o scară locală şi globală
Competenţe transversale	• Căutarea, identificarea şi utilizarea unor metode şi tehnici eficiente de învăţare; conştientizarea motivaţiilor extrinseci şi intrinseci ale învăţării continue • efectuarea şi îndeplinirea sarcinilor profesionale în termenul stabilit prin respectarea principiilor etice ale activităţii ştiinţifice şi aplicarea strictă a regulilor de referinţă profesională • dezvoltarea abilităţilor de comunicare interpersonală

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
Tel.: 0264-53.22.38
Fax: 0264-43.23.03

7. Obiectivele disciplinei (conform grilei de competenţe specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Scopul cursului este de a forma o vedere generală despre sfera economiei în contextul culturii şi despre posibilităţile de abordare ale acesteia. Cursul are o abordare sintetică. Pe lângă acesta cursul schiţează procesele economice ale zonelor rurale din Europa de Est, şi în special din Transilvania într-un context mai larg.
7.2 Obiectivele specifice	Cursul porneşte cu interpretările de bază ale economiei (aflată în permanentă interdependenţă cu sfera culturală şi socială) şi ajunge la înţelegerea proceselor economice rurale specifice Europei de Est. Astfel, cursul parcurge modurile de producţie şi cele mai importante principii economice, formele de integrare şi noţiuni cheie (piaţă, consum, banii, timpul, munca, informalitate etc.) şi în final analizează efectele economiei centralizate şi ale trecerii pe economia de piaţă în timpul socialismului şi după. În timpul cursului studenţii formează o vedere amplă asupra proceselor economice recente, însuşesc un mod de analiză şi gândire în legătură cu studierea sferei economice. Cursul pune accent pe însuşirea limbajului specific disciplinei (cu atenţie sporită la terminologia engleză).

8. Conţinuturi

8.1 Curs	**Metode de predare**	**Observaţii**
Concepte de antropologie economică, structurile producţiei, distribuţiei şi consumului.	Prelegere şi activităţi interactive (întrebări, discuţii)	
Principiile economiei şi modurile de producţie 1. Darul şi reciprocitatea ca forme de integrare economică.	Prelegere şi activităţi interactive (întrebări, discuţii)	
Principiile economiei şi modurile de producţie 2. Activităţi economice în societăţile de ţărani.	Prelegere şi activităţi interactive (întrebări, discuţii)	
Principiile economiei şi modurile de producţie 3. Limitele modurilor de producţie arhaice în comparaţie cu modul de producţie capitalist.	Prelegere şi activităţi interactive (întrebări, discuţii)	
Gospodăria ca unitatea de bază a economiei. De la oikos până la gospodăriile moderne	Prelegere şi activităţi interactive (întrebări, discuţii)	
Propriatetea şi interpretările antropologice: proprietatea privată şi proprietatea comună	Prelegere şi activităţi interactive (întrebări, discuţii)	
Factori etnici în economie: producţia, distribuţia şi consumul prin prisma grupurilor etnice	Prelegere şi activităţi interactive (întrebări, discuţii)	
Gen şi economie: diferite practici de distribuire ale dreprurilor şi ale resurselor	Prelegere şi activităţi interactive (întrebări, discuţii)	
Ecologie şi cultură: Efectele mediului natural asupra economiei, efectele activităţilor economice asupra naturii.	Prelegere şi activităţi interactive (întrebări, discuţii)	
Pieţele: forme de integrare culturală sau instituţii economice independente.	Prelegere şi activităţi interactive (întrebări, discuţii)	
Noţiunea valorii şi a preţului, noţiunea banului. Relativitatea valorii şi preţului, bazele culturale ale definirii valorii.	Prelegere şi activităţi interactive (întrebări, discuţii)	
Antropologia consumului. Decizii şi mecanisme în domeniul consumului în contextul alegerii libere	Prelegere şi activităţi interactive (întrebări, discuţii)	

Bibliografie

SZEMJONOV, Jurij I.: A gazdasági antropológia elméleti problémái. In: TÁLASI István (szerk.): *Néprajzi szöveggyűjtemény,* I. kötet, Tankönyvkiadó, Budapest, 1982. 251–295.

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
Tel.: 0264-53.22.38
Fax: 0264-43.23.03

CARRIER, James G.: Introduction In: Carrier, James G. ed. *A handbook of economic anthropology*. Cheltenham–Northampton: Edward Elgar, 2005. 1–9.
WOLF, Eric R.: A rokonságelvű termelési mód. In: *Európa és a történelem nélküli népek*. Akadémiai Kiadó – Osiris-Századvég, Budapest. 106–117.
SAHLINS, Marshall: A törzsi gazdaság. In: Service, E. R. – Sahlins, M.D. – Wolf, E.R.: *Vadászok, törzsek, parasztok*. Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 1973. 252–283.
WOLF, Eric R.: Az adóztató termelési mód. In: *Európa és a történelem nélküli népek*. Akadémiai Kiadó – Osiris-Századvég, Budapest. 96–106.
LUGOSI Győző: Az uralmi viszonyok keletkezéséről. *Világosság,* 1983. 24. 2. 65–74.
VERDERY, Katherine: What Was Socialism, and Why Did It Fall? In: *What Was Socialism, and What Comes Next?* Princeton University Press, Princeton– Chichester. 19–38.
WOLF, Eric R.: A tőkés termelési mód. 93–96. Összegzés a fejezet végén: 117–119. Válság és differenciálódás a kapitalizmusban 326–340. Az új munkások. 387–413. In: *Európa és a történelem nélküli népek*. Akadémiai Kiadó – Osiris-Századvég, Budapest.
GERSHUNY, Jonathan: Idő, technika és az informális gazdaság. In: Spéder Zsolt (szerk.): *A mindennapi élet ökonómiája.* Közgazdasági és Jogi könyvkiadó, Budapest, 1993. 191–216.
KORFF, Rüdiger: Informális szektor vagy piacgazdaság. In: Gyekiczky Tamás (vál. és szerk.): *Munka, technika, társadalom. Válogatás a nyolcvanas évek nyugatnémet szociológiai írásaiból*. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó – MTA Szociológiai Kutatóintézet, Budapest, 1990. 315–346.
BARTH, Fredrik. 1956. Ecologic Relationships of Ethnic Groups in Swat, North Pakistan. *American Anthropologist*. Vol. 58, No. 6 (December), 1079–1089.
HAALAND, Gunnar: Economic Determinants in Ethnic Processes. In: BARTH, Fredrik (ed.): *Ethnic Groups and Boundaries*. 1969. 58–73.
ERIKSEN, Thomas Hylland: Economies of ethnicity. In: Carrier, James G. ed. *A handbook of economic anthropology*. Cheltenham–Northampton: Edward Elgar, 2005. 353–369.
BOSSEN, Laurel: Women and Economic Institutions. In: PLATTNER, Stuart: *Economic anthropology*. Stanford: Stanford University Press, 1989. 318–350.
STIVENS, Maila: Gender. In: Carrier, James G. ed. *A handbook of economic anthropology*. Cheltenham–Northampton: Edward Elgar, 2005. 323–338.
HIRSCH, Eric: Environment and economy: mutual connections and diverse perspectives. In: Carrier, James G. ed. *A handbook of economic anthropology*. Cheltenham–Northampton: Edward Elgar, 2005. 370–386.
HARRIS, Marvin: Az indiai szent tehén kulturális ökológiája. In: Biczó Gábor (szerk.): *Antropológiai irányzatok a második világháború után*. Csokonai Kiadó, Debrecen, 30–51.
RAPPAPORT, Roy A.: A környezeti viszonyok szabályozása egy új-guineai nép körében. In: Biczó Gábor (szerk.): *Antropológiai irányzatok a második világháború után*. Csokonai Kiadó, Debrecen, 52–69.
BRAUDEL, Fernand: A pénz. In: uő. *Anyagi kultúra, gazdaság és kapitalizmus XV–XVIII. század*. *A mindennapi élet struktúrái: a lehetséges és a lehetetlen*. Gutta Kiadó, Budapest, 2004. 445–495.
GRAEBER, David: Value: anthropological theories of value In: Carrier, James G. ed. *A handbook of economic anthropology*. Cheltenham–Northampton: Edward Elgar, 2005. 439–454.
KOCKA, Jürgen: Az európai történelem egyik problémája: a munka. *Korall. Társadalomtörténeti folyóirat*. 2001 5–6. szám, ősz–tél, 5–17.
THOMPSON, Edward P.: Az idő, a munkafegyelem és az ipari kapitalizmus. In: Gelléríné Lázár Márta (szerk.): *Időben élni. Történeti-szociológiai tanulmányok*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990. 60–117.
VERDERY, Katherine: The "Etatization" of Time in Ceauşescu's Romania. In: *What Was Socialism, and What Comes Next?* Princeton University Press, Princeton– Chichester. 39–57.
APPADURAI, Arjun: Fogyasztás, időtartam, történelem. *Replika* 21–22. 1996. 81–97.
DOUGLAS, Mary – ISHERWOOD, Baron: A javak használatának változatai. In: Wessely Anna (szerk.): *A kultúra szociológiája*. Osiris Kiadó – Láthatatlan Kollégium, Budapest, 2003. 150–159.
BOURDIEU, Pierre: Különbségek és megkülönböztetések. In: *A társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődése.* Gondolat Kiadó, Budapest, 1978. 136–150.
OLÁH Sándor: *Csendes csatatér. Kollektivizálás és túlélési stratégiák a két Homoród mentén (1949–1962)*. Pro-Print, Csíkszereda, 2001.
RÉV István: Az atomizáció előnyei. *Replika* 23–24. 1996. december, 141–158.
VERDERY, Katherine: The Elasticity of Land: Problems of Property Restitution in Transylvania. In: *What Was Socialism, and What Comes Next?* Princeton University Press, Princeton– Chichester. 133–167.
BORSOS Endre – GYÖRGY István: Gencs: egy erdélyi falu a parasztosodás útján. In: Borsos Endre – Csite András – Letenyei László (szerk.): *Rendszerváltozás után. Falusi sorsforduló a Kárpát-medencében*. MTA PTI – SZÁMALK Kiadó, Budapest, 1999. 51–90.
LAKI László: Háztájizás tegnap és ma. *Szociológiai Szemle,* 1. 1997. 39–61.

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
Tel.: 0264-53.22.38
Fax: 0264-43.23.03

KEMÉNY Márton: Gazdálkodási minták, kapcsolatháló, közösségi norma. *Tabula* 2004. 1. 29-52.
BALI János: Megtorpanás? A mezőgazdasági árutermelés fejlődésének korlátai egy málnatermelő településen. *Replika*, 1998. december, 107–1119.
OLÁH Sándor: Vállalkozók falun. *Korunk* 2006. XVII/6. június, 28–41. és Falusi vállalkozók életmódja. Idő-, pénz- és anyaggazdálkodás. *Korunk* 2006. XVII/11. november, 31–37.
BOURDIEU, Pierre: Gazdasági gyakorlat és idő. Az algériai parasztok időkezelési attitűdjei. In: Gellériné Lázár Márta (szerk.): *Időben élni. Történeti-szociológiai tanulmányok*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990. 49–59.
BRAUDEL, Fernand: *Anyagi kultúra, gazdaság és kapitalizmus XV–XVIII. század. A mindennapi élet struktúrái: a lehetséges és a lehetetlen*. Gutta Kiadó, Budapest, 2004. (de más kiadásban is elérhető)
CARRIER, James G. ed. *A handbook of economic anthropology*. Cheltenham–Northampton: Edward Elgar, 2005.
PLATTNER, Stuart: *Economic anthropology*. Stanford: Stanford University Press, 1989.
WOLF, Eric R.: *Európa és a történelem nélküli népek*. Akadémiai Kiadó – Osiris-Századvég, Budapest.
BRANDT, Juliane: Adalékok a munka fogalmának református koncepciójához a 19. századi Magyarországon. *Korall. Társadalomtörténeti folyóirat*. 2001 5–6. szám, ősz–tél, 18–36.
GAGYI József: *Földosztók, önellátók, gyarapodók. A dekollektivizáció emberei*. Mentor Kiadó, Marosvásárhely, 2007.
OLÁH Sándor: Láthatatlan elszegényedés. In: Bodó Julianna – Oláh Sándor (szerk.): *Így élünk. Elszegényedési folyamatok a Székelyföldön*. Pro-Print Könyvkiadó, Csíkszereda.
SCHWARZ Gyöngyi – SZARVAS Zsuzsa – SZILÁGYI Miklós (szerk.): *Utóparaszti hagyományok és modernizációs törekvések a magyar vidéken*. MTA Néprajzi Kutatóintézet – MTA Társadalomkutató Központ, Budapest, 2005.
WALLERSTEIN, Immanuel: *A modern világgazdasági rendszer kialakulása*. Gondolat, Budapest, 1983.

8.2 Seminar		**Observaţii**
1. Bogăţie, sărăci, precaritate: concepte într-o lume schimbătoare	expunerea tematicii de catre student, discutie	
2. Interpretările economice ale socialismului şi postsocialismului	expunerea tematicii de catre student, discutie	
3. Legăturile economice între comunităţile de romi şi ne-romi.	expunerea tematicii de catre student, discutie	
4. Legăturile dintre economie şi cultură prin prisma întreprinzătorilor mici	expunerea tematicii de catre student, discutie	
5. Pauperizare şi practici economice: segregare sau integrare.	expunerea tematicii de catre student, discutie	
6. Reinventarea tradiţiilor şi peisajelor locale, integrarea lor în economia turismului.	expunerea tematicii de catre student, discutie	
Lucrări practice: realizare unui studiu de caz cu utilizarea conceptelor învăţate, pregătirea unei prezentări PPT pe baza acestui studiu, şi scrierea unei recenzii despre o carte în acest domeniu.		

Bibliografie

OLÁH Sándor: Székelyföld – Homoródalmás és Lövéte. A két falu vendégmunkás-potenciálja. In: Örkény Antal (szerk.): *Menni vagy maradni? Kedvezménytörvény és migrációs várakozások*. Budapest, 2003. 27–40.
PRÓNAI Csaba: A cigány közösségek gazdasági tevékenységeinek kulturális antropológiai megközelítései. In: Kemény István (szerk.): *A romák/cigányok és a láthatatlan gazdaság*. Osiris Kiadó – MTA Kisebbségkutató Műhely, Budapest, 2000. 176–198.
BERTA Péter: Az érték etnicizálása – az etnicitás értéke. A presztízstárgy-gazdaság mint etnikai identitásgyakorlat az erdélyi Gáborok között. *Tabula* 2005/2. 171–201.
KUCZI Tibor: A vállalkozók társadalmi tőkéi az átalakulásban. *Századvég*, 1996. nyár 29–51.
KUCZI Tibor: *Kisvállalkozás és társadalmi környezet*. Replika Kör, Budapest, 2000
BIRKBECK, Chris: A kolumbiai Cali „keselyűi”. *Replika*, 1994. 15–16. szám. 49–61.
GÁL Katalin: „Dobozolók, cápák, őszeresek.” Informális gazdasági stratégiák Kolozsváron. *WEB Szociológiai folyóirat* 13. szám, 2., 2004. december, 47–63.
ULIN, Robert C.: Hagyományalkotás és reprezentáció mint kulturális tőke. A délnyugat-francia borászat története. *Replika*, 29. 1998. március, 185–197.
BAKICS János: A villányi bor márkásítása. Egy térség borászati hagyományának átalakulása az átmenet éveiben. In: Kovács Éva (szerk.): *A gazdasági átmenet etnikai tájképei*. Teleki László Alapítvány – PTE–BTK Kommunikációs Tanszék, 2004. 221–254.
BENEDEK János: Turizmus és helyi társadalom. A faluturizmus esélyei a Székelyföldön egy konkrét példa tükrében. In: Fejős Zoltán (szerk.): *A turizmus mint kulturális rendszer*. Budapest, 1998. 103–110.
PETERDI Vera – SZOJKA Emese: „Hogyan is állunk ma a pusztával?” Kunpuszta régió (Felső-Kiskunság) pusztai

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
Tel.: 0264-53.22.38
Fax: 0264-43.23.03

turizmusának etnográfiai megközelítése. In: Fejős Zoltán – Szíjártó Zsolt (szerk.): Turizmus és kommunikáció. Budapest–Pécs, 2000. 129–152.

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţilor epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina a fost concepută în concordanţă cu curiculele departamentelor de etnologie-antropologie din universităţile din Debrecen, Szeged, Pécs, Budapest, și cu consultarea principalilor angajatori (muzee, instituții și organizații culturale).Totodată are ca scop ca studenţii să însuşească capacităţi de analiză generală individuală care să le ajută pe parcursul carierei în diferite instituţii şi locuri de muncă

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Parcurgerea şi însuşirea materialului, prezentarea critică	Examen oral	50%
10.5 Seminar	Parcurgerea şi însuşirea materialului	Activităţi în cadrul seminarelor Prezentarea proiectelor din cadrul lucrărilor practice	25% 25%
10.6 Standard minim de performanţă			
• Însuşirea conceptelor de bază • Capacitatea de prezentare individuală şi evaluarea critică a proceselor majore • Capacitatea analizei și interpretării fenomenelor sociale			

Data completării 01.03.2022	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar
Data avizării în departament 29.03.2022	Semnătura directorului de departament	
Data avizării la Decanat	Semnătura Prodecanului responsabil	Ştampila facultăţii